

ят симфоничен оркестър на Казахската ЦСР още с първото си излизане зад граница защити честта на съветското симфонично-изпълнителско изкуство, така познато на нашата музикална публика. Впрочем каква широко отворена врата за културния ни обмен с братските социалистически страни са „Мартенските музикални дни“! И не е ли Русе „привилегированият“ град, чул и опознал най-много и най-представителни симфонични оркестри от СССР, ГДР, Полша, Румъния, Чехословакия, Унгария, Югославия! Оркестърът от Алма Ата (Казахска ЦСР) е осемнадесетият съветски изпълнителски състав, гостувал на „Мартенските музикални дни“ и по този повод и в други градове на родината ни! (За софийския му концерт ще поместим отделна рецензия — Б. Р.) Прелетели хиляди километри, казахските симфоници дойдоха не само да потвърдят високото равнище на многонационалното съветско оркестрово дело, но и да изненадат със свои специфични изпълнителски качества, проличали в блестящо изпълнениите творби на техните композитори и в другия поднесен ни репертоар (каква интересен, автентичен „Вердар“ от Владигеров!). Тяхното архивно постижение — Пета симфония на Шостакович, трябва да бъде селектирано за златния фонд на симфоничните изпълнения на този така познат и сбичан у нас музикален гений. Съвършеното инструментално-техническо покритие на партитурата, възкресената от нея нечувана сила на музикалната драматургия така възпламениха фестивалната публика, че великолепният диригент Толепберген Абдрашев „се измори“ от поклонни и бисове. В двете концертни вечери чухме още Пета на Чайковски, творби от казахски композитори (каква високопрофесионална и самобитна композиторска школа!), отлични солисти! Берлинският симфоничен оркестър отново напомни характерната мека звучност на немските оркестри, кристално чистото интонироване на всички инструменти. Това е един състав, в който традицията води младите майстори-инструменталисти към непреходните истини на интерпретацията.

Държавният симфоничен оркестър на Казахската ЦСР с диригент Толепберген Абдрашев и солист Айман Мухахаджаева

**За 25-и път
«Мартенски
музикални
дни» в Русе**

Винаги близо до съвремението

Развитието на „Мартенските музикални дни“ е не само показателно за процъфтяването на музикалната култура на един съвременен социалистически български град, но то бележи и живо документиращо осъществяването на главните задачи в генералната линия на нашата партия за изграждането на всеотрасно развито общество. „Мартенските музикални дни“ — още от първото си провеждане до днешното, двадесет и петото — неотменно следват тази линия, преобладавайки я в празници на музикалното изкуство, в чието изпълнителско и репертоарно програмиране винаги има близко до обществено-политическия момент посвещение. Това прави русенската музикална пролет съзвучна с мислите и чувствата на трудещите се, обогатява тяхното гражданско и патриотично самочувствие. Затова не само концертната зала със своята ограничена вместимост, но и целият град е изпълнен с атмосферата на празника. Така беше и тази година!

Много рядко едно изпълнение е въздействувало с такава потресаваша сила и заради музиката, и заради изрядната си подготвеност и въздушно провеждане. Русенският фестивал реализира премиерата на Бритъновия „Военен реквием“ — ще го повторят „Софийски музикални седмици“ и „Варненско лято“, за да се открие още по-ярко „русенският почин“ в обогатяване с репертоарни и изпълнителски образци националната ни музикална култура. Не без значение е да припомним, че с хор „Родина“ преди повече от 20 години започна диригентският възход на Васил Арнаудов, а със сегашното си участие във фестивала Иван Маринов отбеляза един свой юбилей: 25 години от първата му диригентска прова в Русел! С „Военен реквием“ те справедливо предизвикаха гордостта и признателността на русенската публика, която така върно усеща кога и как да аплодира. А тази концертна вечер имаше най-продължителните и възторжени аплодисменти!

репертоар във фестивала, тази година скромно застъпен, получи добро представяне. Георги Бадев обогати Баховата годишнина с цигулковата аерсия на ре минорния клавирен концерт и предедима възторга на публиката. С величавата Седма симфония на Брукнер русенските филхармоници и Димитър Манолов издигнаха фестивалното равнище до стартовата висота на Катовицката филхармония, чийто първи концерт пламна с огъня на „Новият Прометей“ (Симфония № 2 от Александър Райчев) и се разгоря в ослепителното великолепие от берги на втората сюита „Дафнис и Хлое“ от Морис Равел. Солистката в този концерт бе именитата полска пианистка Халина Черни — Стефанска с Концерт за пиано № 1 от Шопен.

Четиридесет години от победата над фашизма! Юбилейните „Мартенски музикални дни“ първи дадоха израз на нашата и международната признателност към тези, които извоюваха мира, човешката радост и щастие. Всеки от петнадесетте фестивални дни сложи своя химнов венец пред паметта на милионите живи и безсмъртни победители, на милионите загинали и изстрадали най-жестоката световна война. Още с първата програма на създателите, организаторите и домакините на фестивала — русенските филхармоници, „Мартенските музикални дни“ прозвучаха с пълнотата на своето посвещение: Кантата за мира от Дим. Тълков (със символизирало мира и красотата чисто певне на прекрасните толбухински деца на Захари Медникаров, солистка Рени Попова), Концерт за две цигулки от Бах и Симфония № 3 (Ероика) от Бетховен. Едно съветско дете — цигуларят Вадим Релин, покори залата (заедно със своя млада учител Захар Брон) с големата музика на Иохан Себастиан Бах. Това второ участие на Вадим Релин във фестивала (за първи път миналата година) бе последвано от официална покана за редовно гостуване на „Мартенските музикални дни“, за да бъдат измервани бъдещите им успехи със съзряващия талант на изключително надарения млад съветски цигулар.

Тристагодишнината от рождението на Бах и Хендел бе отбелязана с изпълнението на едни от най-крупните им творби: Меса в си минор и ораторията „Месия“. Софийската филхармония и Българската хорова капела „Светослав Обретенов“, редовни гости на русенския фестивал, получиха сърдечната благодарност на прелъпената със слушателите зала, която „колекционира“ още едно най-представително произведение на световната музикална литература — Меса в си минор от Бах. Диригент бе Йордан Дафов, солисти Тиха Генова, Румяна Еврова, Весела Зорова и Петко Маринов. Хенделовата оратория „Месия“ отново срещна русенската публика със специализирания се в кантатно-ораториен стил хор на Букурещкото радио (дир. Аурел Григораш) и с подобрения солистичен квартет Санда Сандру, Адина Юрашку, Флорин Дяконеску и Теодор Чудря. Участваваше пълният състав на радиосимфоничния оркестър под диригентството на Йосиф Конта. Предшната вечер букурещките радиосимфоници бляснаха с творби на Стравински, Енеску и Пликов — Концерт за кларнет, солист именитият наш кларнетист Петко Радев.

В последната фестивална вечер по традиция прозвуча Деветата на Бетховен с участието на русенския самодеен хор „Дунавски звуци“ и солистичния квартет от полски певци: Христина Шостек — Радкова, Ядвиг Гадуланка, Ержи Кнегиг и Мачей Витевич. Дирижираше Карол Стрия. И тази година двете седмици (16—30 март) на стило програмирания фестивал на симфоничната и кантатно-ораториална музика бяха обогатени с традиционно съпътстващи ги културни и концертни прояви. (Туква са и срещите на гостите-изпълнители с трудещите се от големите русенски предприятия, със студенти и учащи се, с членовете на най-старото наше филхармонично общество.) Откриването на годишната изложба на русенските художници по време на „Мартенските музикални дни“ и провежданата от години с огромен успех поетично-песенна вечер (този път с участието на Любомир Левчев) са показателни форми на по-дълбоко интегриране на фестивала с цялостния културен живот на града. Представената в рамките на „Мартенските музикални дни“ премиера на „Евгений Онегин“ от Русенската народна опера, както и редовният фестивален концерт на „Софийски солисти“ събраха много още възторжени аплодисменти за пролетния музикален празник. Русенският младежки симфоничен оркестър отново предизвика възхищения на учудване и „завист“ у гостите-чужденци, запознали се също с младото изкуство на десетки таланти от цялата страна и от обратимите с Русе градове от СССР, ГДР, Полша, Франция, събрани по инициатива на Средното музикално училище в чест на III международна детска асамблея. Млади инструменталисти взеха участие в концерта в пантеона на видния български композитор Георги Златев — Черкин по повод 80 години от рождението му. Русе — това е град на взаимоважение на старите традиции с освежаващите ги млади творчески амбиции!

Втората концертна вечер отбеляза върха на четвъртвековния юбилей на „Мартенските музикални дни“. За първи път у нас прозвуча великият „Военен реквием“ от Бритън! По всички показатели на идейно-емоционалното богатство и композиционна сложност на партитурата — един изпълнителски шедьовър! Създадоха го Варненската филхармония, блестящият русенски самодеен хор „Родина“ (дир. Васил Арнаудов), детският хор „Дунавски вълни“ (дир. Пламен Георгиев), солистите-певци Добринка Янкова, Димитър Беров и Александър Тинков под общото ръководство на Иван Маринов.

Участието на чуждестранните симфонични оркестри този път бе определено с оглед 25-годишния юбилей на „Мартенските музикални дни“: Катовицката филхармония и симфоничния оркестър на Румънското радио и телевизия от двадесет години сътрудничат на фестивала — те са неговите най-чести гости. Берлинският симфоничен оркестър, гостуващ за трети път, представи оркестрите на ГДР, също най-чести участници във фестивала. Държавни